ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ

Π. Παπαγιάννης & Ε. Στυλιάρης ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ 2021 - 2022

Single Photon Emission Computed Tomography (SPECT)

- Αρχή Λειτουργίας της γ-Camera
- Ιδιότητες του Κατευθυντήρα (Διαπερατότητα, PSF)
- Προβολικές Λήψεις, Ανακατασκευή Τομογραφικής Εικόνας

Positron Emission Tomography (PET)

- Αρχή Λειτουργίας, Γεωμετρία Διάταξης
- Ανακατασκευή Τομογραφικής Εικόνας
- Time of Flight (ToF) PET

Ραδιοφάρμακα

Ανίχνευση γ Ακτινοβολίας

From the Anger Camera to Position Sensitive Photomultiplier Tubes (PSPMTs)

Anger Camera

H. Anger: "A new instrument for mapping gamma-ray emitters", Biol. Med. Quart. Rep. UCRL (1957) 3653

Η συστοιχία των PMTs αντικαθίσταται από ένα πολυανοδικό πλέγμα.

Προσδιορισμός της θέσης σε χωρικά ευαίσθητους ανιχνευτές

- $\mathbf{X}_{\mathbf{i}}$: Οριζόντια θέση ανοδικού καλωδίου
- Y_i : Κατακόρυφη θέση ανοδικού καλωδίου
- **Q**_i : Ένταση μετρούμενου σήματος (φορτίο)

Μέθοδος του κέντρου βάρους ή τύπος του Anger

Scintillator Technology

	Nal	BGO	GSO	LSO	LYSO	LGSO	LuAP	YAP	LaBr ₃
Light yield 10³ph/MeV	38	9	8	30	32	16	12	17	60
Primary decay time	250	300	60	40	41	65	18	30	16
∆E/E (%) at 662 keV	6	10	8	10	10	9	15	4.4	3
Density (g/cm³)	3.67	7.13	6.71	7.35	7.19	6.5	8.34	5.5	5.08
Effective Z _{eff}	50	73	58	65	64	59	65	33	46
1/µ@511keV (mm)	25.9	11.2	15.0	12.3	12.6	14.3	11.0	21.3	22.3
PE (%)@511 keV	18	44	26	34	33	28	32	4.4	14

Πίνακας των κυριότερων υλικών που χρησιμοποιούνται σαν σπινθηριστές στην ανίχνευση γ-ακτινοβολίας.

NuPECC Nuclear Physics for Medicine (2014)

Τεχνολογική εξέλιξη χωρικά ευαίσθητων φωτοπολλαπλασιαστών

First Generation HAMAMATSU R2486 (crossed wire anode) Second Generation HAMAMATSU R8520 (crossed plate anode) Third Generation HAMAMATSU H13700 (multi anode structure)

Silicon Photo-Multipliers SiPMs

	PMT	APD	SiPM
Photon detection efficiency (PDE) in blue	20%	50%	20–70%
Gain	10 ⁶	100	10^{6}
Bias voltage (V)	$\sim 1,000$	$\sim \!\! 400$	<100
Sensitivity in magnetic field	Yes	No	No
Rise time (ns)	~ 1	~ 5	~ 1

Πλεονεκτήματα φωτοδιόδων και SiPM έναντι των συμβατικών φωτοπολλαπλασιαστών.

New Generation of SPECT-CT Systems

Cadmium-Zinc-Telluride (CZT) Gamma Ray Detector Module

- Room temperature operation.
- Gamma ray energy measurement up to 350keV or 700keV.
- <=6% FWHM energy resolution at 122keV.
- 256 pixels, each 1.6 x 1.6mm

Κατευθυντήρες / Collimators

Total Area	$59.5 \times 60.4 mm^2$
Thickness	26.8 mm
Radius R of Circumscribed Circle	0.75 mm
Septum (Pb)	0.25 mm
Total Number of Holes along X (Nx)	32
Total Number of Holes along Y (Ny)	23

Η χρήση των κατευθυντήρων καθίσταται αναγκαία για την ευθυγράμμιση των γ-φωτονίων, δεδομένου ότι αυτά δεν διαθλώνται (n~1)

Γεωμετρική Διαπερατότητα (Transmission) Κατευθυντήρα

D: Διάμετρος οπής S: Διαχωριστική απόσταση (Septum) HOL: Απόσταση δύο διαδοχικών οπών

<u>Γεωμετρική Διαπερατότητα</u>

Είναι ό λόγος του εμβαδού της επιφάνειας των οπών προς την συνολική μετωπική επιφάνεια του κατευθυντήρα

Point Spread Function (PSF)

$$\frac{R}{F+T} = \frac{D}{T} \implies R = \frac{D}{T} \cdot (F+T)$$

D: Διάμετρος οπής T: Πάχος κατευθυντήρα F: Απόσταση σημειακής πηγής από την μετώπη του κατευθυντήρα

Η σημειακή πηγή απεικονίζεται διάχυτα σαν κύκλος ακτίνας R

$$\stackrel{99m}{43}Tc \xrightarrow{\gamma \ 141 \ \text{keV}}_{6 \ \text{h}} \stackrel{99}{43}Tc \xrightarrow{\beta^{-} \ 249 \ \text{keV}}_{211 \ 000 \ \text{y}} \stackrel{99}{44}Ru$$

Ιχνηθέτηση με ραδιοφάρμακο ^{99m}Tc

Παραγωγή ^{99m}Tc από την έκλουση ⁹⁹Mo και ενδοφλέβια χορήγηση.

(a)

(b)

(a) γ-Camera καθώς και scanner τύπου SPECT δύο κεφαλών.

(b) Σύστημα τριών ανιχνευτικών κεφαλών. Η δυνατότητα περιστροφής της γ-Camera γύρω από τον ασθενή εξασφαλίζει τομογραφικές λήψεις SPECT.

^{99m}Tc-MDP προβολική λήψη με γ-Camera διπλής κεφαλής. Το μέγεθος του ανιχνευτή είναι περίπου 40cm × 50 cm. Οι ολόσωμες εικόνες ελήφθησαν με βραδεία μετακίνηση της κλίνης του ασθενούς. Η ουσία MDP συσσωρεύεται στα οστά, δίδοντας εικόνες αυξημένου μεταβολισμού. Λόγω της εξασθένησης, η σπονδυλική στήλη είναι καλύτερα ορατή στην κατώτερη, οπίσθια εικόνα.

SPECT / CT Dual Modality

Mouse with AA-amyloidosis (left). Note the enlarged spleen and discoloration of the liver. Pseudo-colored SPECT image overlaid on top of co-registered CT image (top, right) and surfacerendered skeleton CT image (bottom, right). Bright object (high specific activity) is splenic amyloid, while cloudy object represents liver deposits.

Small Animal SPECT

Technetium-labeled Diethylene-Triamine-Penta-Acetic (99m Tc-DTPA) agent was administrated in a small mice and imaged with the high resolution γ -Camera system at SPECT-Lab, Athens, in order to evaluate the function of kidneys.

L. Koutsantonis, PhD Thesis (2018) The Cyprus Institute

Small Animal SPECT

^{99m}Tc - Macro-Aggragate-Alubim Imaging of Lungs

Two ex-vivo studies:

A. Tc^{99m} – Macro Aggregated Albumin (MAA) Imaging:

- Lung perfusion imaging
- Dose: 20 μCi
- 24 projections in the full angular range
- Imaged 12h post injection

B. Tc^{99m} - Diethylene Triamine Penta Acid (DTPA) Imaging:

- Kidneys renal functionality
- Dose: 30 μCi
- 24 projections in the full angular range

Imaged 2h post injection

Radioactive derivative of the 2-deoxy-D-glucose labelled with the β + isotope ¹⁸F.

Positron emission and positron-electron annihilation

The two 511-keV γ-rays are emitted back-to-back

Gamma ray detectors

The finite positron range and the non-collinearity of the annihilation photons give rise to an inherent positional inaccuracy.

Radionuclide	Half-life (minutes)	Radiotracer	Clinical applications
¹⁸ F	109.7	¹⁸ FDG	oncology, inflammation, cardiac viability
¹¹ C	20.4	¹¹ C-palmitate	cardiac metabolism
¹⁵ O	2.07	H ₂ ¹⁵ O	cerebral blood flow
¹³ N	9.96	¹³ NH ₃	cardiac blood flow
⁸² Rb	1.27	⁸² RbCl ₂	cardiac perfusion

Radionuclide	$E(\beta^{+})_{max}$ [keV]		
¹⁸ F	635		
¹¹ C	970		
¹³ N	1190		
¹⁵ 0	1720		
⁸² Rb	3180		

Line of Response (LoR)

Η ευθεία που ενώνει δύο συσχετισμένα στοιχεία του ανιχνευτή όπου έχουν καταγραφεί τα δύο φωτόνια της εξαΰλωσης (511keV).

Γεγονότα χαρακτηρισμένα σαν FALSE coincidence σε PET scanner

 $R^{acc} = 2\tau R_1 R_2$

2τ Coincidence Time-Window

R_i Detection Rate

Δημιουργία ηλεκτρονικού σήματος σύμπτωσης.

Η αντιδιαμετρικότητα του γεγονότος (εξασφάλιση ότι βρίσκεται σε ευθεία / LoR) μπορεί άμεσα να ελεγχθεί με την διαφορά $|N_1-N_2| \simeq N/2$.

Στο παράδειγμα του σχήματος είναι: N₁=2, N₂=10 και N=16.

2D direct planes

2D direct and cross planes

3D

Ολόσωμη απεικόνιση PET με ¹⁸F-FDG, όπου διακρίνονται ηπατικές μεταστάσεις του όγκου του παχέος εντέρου.

<u>RatCAP</u>

Μικροσκοπικός τομογράφος ΡΕΤ για εγκεφαλικές απεικονίσεις ποντικού σε εγρήγορση.

C. Woody et al., Brookhaven National Laboratory

PET / CT dual-modality scanner and image fusion.

PET / CT dual-modality scanner and image fusion.

18F-Fluoride-PET

99mTc-MDP

Planar

SPECT

Comparison of [18F]Fluoride-PET with 99mTc-MDP planar and SPECT scintigraphy in a patient with numerous bone metastases. [18F] Fluoride-PET detects more lesions compared to conventional bone scan. (Grant et al. 2008).

Stathis STILIARIS, UoA 2022

Without ToF Information

In conventional PET the position of the annihilated positron lies **anywhere** along the Line of Response (LoR).

Uniform probability along the Line of Response (LoR)

S. Gundacker, MEDAMI (2016)

Improvement in the image Signal-to-Noise Ratio (SNR)

$$\frac{\mathrm{SNR}_{\mathrm{ToF}}}{\mathrm{SNR}_{\mathrm{non}}} = \sqrt{\frac{2\mathrm{D}}{\mathrm{c}\cdot\mathrm{CTR}}}$$

- **D:** Diameter of the Field of View (FoV)
- c: Speed of Light in Vacuum CTR: Coincidence Time Resolution

Improve the Coincidence Time Resolution!

Improvement in the image Signal-to-Noise Ratio (SNR)

$$\label{eq:D} \begin{split} D &\simeq 40 cm \\ \text{for a whole body PET} \end{split}$$

CTR (ps)	Position Resolution (cm)	SNR Gain
1000	15.0	1.63
500	7.5	2.31
100	1.5	5.16

Improvement in the image Signal-to-Noise Ratio (SNR) as a function of the Coincidence Time Resolution for different diameters of the scanner Field-of-View (FoV)

Clinical Evaluation

Gemini TF (Philips Healthcare) – LYSO ~ 600ps Non-ToF

ToF

Images from measurement of a 35 cm diameter phantom (representing a heavy patient) with **two cold spheres** (28 and 37 mm) and **four hot spheres** (10, 13, 17 and 22 mm) with 6:1 contrast.

Clinical Evaluation

Astonish TF (Philips Healthcare) – LYSO ~ 495ps

tio for both liver and cardiac images with better

Improved signal-to-noise ratio for both **liver** and **cardiac** images with better lesion detection / more clear background.

ToF

Non-ToF

Clinical Evaluation

SIGNA ToF-PET / MR (GE Healthcare) – LSO ~ 400ps

OSEM

OSEM+TOF

OSEM: Ordered Subset Expectation Maximization Male patient with **liver metastases** from pancreatic cancer.

Time of Flight (ToF) PET Scanners

A timing resolution of 500 ps corresponds to a spatial resolution of ~7.5 cm. Therefore, it would appear that ToF PET offers no advantages over conventional PET since the latter already has a spatial resolution of the order of several millimetres. However, being able to constrain the length of the LOR from its value in conventional PET to 7.5 cm reduces the statistical noise inherent in the measurement.

ΓΙΑΡΑΓΩΓΉ ΡΑΔΙΟΦΑΡΜΑΚΩΝ

Ραδιοφάρμακα στην Μονοφωτονική Τομοσπινθηρογραφία (SPECT)

Radiotracer	Half-life (hours)	γ-ray energy (keV)	Clinical application
^{99m} Tc	6.0	140	various
⁶⁷ Ga	76.8	93, 185, 300, 394	tumour detection
²⁰¹ TI	72	167, 68–82 (X-rays)	myocardial viability
¹³³ Xe	127.2	81	lung ventilation
¹¹¹ In	67.2	171, 245	inflammation

$${}^{99}_{42}\text{Mo} \xrightarrow{\tau_{1/2} = 66 \text{ hours}} {}^{0}_{1}\beta + {}^{99m}_{43}\text{Tc} \xrightarrow{\tau_{1/2} = 6 \text{ hours}} {}^{99g}_{43}\text{Tc} + \gamma.$$

ΠΑΡΑΓΩΓΉ ΡΑΔΙΟΦΑΡΜΑΚΩΝ

ΓΙΑΡΑΓΩΓΉ ΡΑΔΙΟΦΑΡΜΑΚΩΝ

Η γεννήτρια Τεχνητίου 99mTc

$${}^{99}_{42}\text{Mo} \xrightarrow{\tau_{1/2} = 66 \text{ hours}} {}^{0}_{1}\beta + {}^{99m}_{43}\text{Tc} \xrightarrow{\tau_{1/2} = 6 \text{ hours}} {}^{99g}_{43}\text{Tc} + \gamma.$$

ΓΙΑΡΑΓΩΓΉ ΡΑΔΙΟΦΑΡΜΑΚΩΝ

Η γεννήτρια Τεχνητίου ^{99m}Tc

$$Q_{2} = \lambda_{2}N_{2} = \frac{\lambda_{1}\lambda_{2}N_{0}}{\lambda_{2}} - \frac{\lambda_{1}\lambda_{2}N_{0}}{\lambda_{2} - \lambda_{1}} \left(e^{-\lambda_{1}t} - e^{-\lambda_{2}t}\right)$$

ΠΑΡΑΓΩΓΉ ΡΑΔΙΟΦΑΡΜΑΚΩΝ

Η γεννήτρια Τεχνητίου 99mTc

ΓΙΑΡΑΓΩΓΉ ΡΑΔΙΟΦΑΡΜΑΚΩΝ

Ραδιοϊσότοπα για SPECT				Ραδιοϊσότοπα για ΡΕΤ			
Isotope	Ε(γ) [keV]	Half-Life [h]		Isotope	$E(\beta^{+})_{max}$ [keV]	Half-Life [min]	
^{99m} Tc	140	6.0		¹⁸ F	635	109.7	
¹²³ I	127	13.1		¹¹ C	970	20.4	
201TJ	167	73.1 78		¹³ N	1190	9.96	
67 C a	152			¹⁵ 0	1720	2.07	
Ua .	(93, 185, 288, 394)			⁸² Rb	3180	1.27	

Πυρηνικές Αντιδράσεις Παραγωγής

Radionuclide	Half-life	Reaction			
Tc-99m	6.0 h	¹⁰⁰ Mo(p, 2n)	C-11	20.3 min	$^{14}N(p, \alpha)$
I-123	13.1 h	${}^{124} Xe(p, 2n)^{123} Cs$ ${}^{124} Xe(p, pn)^{123} Xe$ ${}^{124} Xe(p, 2pn)^{123} I$ ${}^{123} Te(p, n)^{123} I$ ${}^{124} Te(p, 2n)^{123} I$	F-18	110 min	$^{18}O(p, n)$ $^{20}Ne(d, \alpha)$ $^{nat}Ne(p, X)$
T1-201	73.1 h	$^{203}\text{Tl}(p, 3n)^{201}\text{Pb} \rightarrow ^{201}\text{Tl}$			

ΕΦΑΡΜΟΓΉ ΠΟΛΛΑΓΙΛΩΝ ΤΈΧΝΙΚΩΝ

SPECT / CT

ΕΦΑΡΜΟΓΉ ΠΟΛΛΑΓΙΛΩΝ ΤΈΧΝΙΚΩΝ

PET / CT

Stathis STILIARIS, UoA 2022

ΕΦΑΡΜΟΓΉ ΠΟΛΛΑΓΙΛΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ

Αρχή Λειτουργίας της Compton Camera

ΕΦΑΡΜΟΓΉ ΠΟΛΛΑΓΙΛΩΝ ΤΈΧΝΙΚΩΝ

Compton Camera - Image Reconstruction

Προβολική Εικόνα

Προκύπτει από τις τομές των κωνικών επιφανειών (γεωμετρικός τόπος) με το προβολικό επίπεδο, παράλληλα προς τον σκεδαστή-απορροφητή.

$$\theta = a\cos\left[1 + m_0 c^2 \left(\frac{1}{E_0} - \frac{1}{E_1}\right)\right]$$

ΕΦΑΡΜΟΓΉ ΠΟΛΛΑΓΙΛΩΝ ΤΈΧΝΙΚΩΝ

Compton Camera - Image Reconstruction

Ομοίωμα με τρεις ομοεπίπεδες σημειακές πηγές

Με βάση τη γεωμετρική αυτή ανακατασκευή, η θέση, η ένταση και τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά των πηγών εξάγονται από την κατανομή της πυκνότητας των τομών ανά pixel.